

Datum	2. januar 2013.
Medij	Frontal
Naslov	Za 5 godina PREF može ostvarivati 20 miliona KM godišnje
Rubrika	Vijesti
Strana	
Link	http://www.frontal.ba/novost/60278/lakic-za-5-godina-pref-moze-ostvarivati-20-miliona-km-godisnje

Lakić: Za 5 godina PREF može ostvarivati 20 miliona KM godišnje

Kraj prve decenije postojanja tršišta kapitala kod nas obilježilo je osnivanje Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske. PREF je dosta vremena i energije uložio u aktivno upravljanje i kontrolu poslovanja preduzeća u kojima ima akcije. Od svog osnivanja pravi velike korake i ostvaraće izuzetno važne transakcije i rezultate. Na taj način je tek nagovijestio da posjeduje kapacitete i volju da na najbolji način upravlja imovinom u svom portfelju. Posebno treba istaći činjenicu da tim PREF-a čine mladi stručnjaci sa prosjekom od 34 godine.

Razgovarali smo sa sa direktorom Društva za upravljanje PREF-a RS Darkom Lakićem.

Društvo za upravljanje Penzijskim rezervnim fondom postoji već dvije godine. Kako biste ocijenili dosadašnji rad?

U martu 2013. godine će biti dvije godine od kako smo preuzeeli upravljanje portfeljom PREF-a i izuzetno smo zadovoljni postignutim. Prije svega, za veoma kratko vrijeme smo uspjeli da se organizujemo i putem berze ponudimo na prodaju većinu paketa akcija iz našeg portfelja. Do sada smo prodali pakete akcija u 100 preduzeća i novac koji dobijemo od prodaje akcija i od dividendi, uglavnom ulažemo u obveznice na Banjalučkoj berzi, i tu smo zaista ostvarili odličnu zaradu.

Imamo dobar tim i nesumnjivo je da smo značajno unaprijedili upravljanje portfeljom koji je Fond PIO dobio u postupku privatizacije, i to sa veoma malim troškovima poslovanja. Uz sve to, mislim da smo uticali na rast likvidnosti na Banjalučkoj berzi i vjerujem svojim investicijama uticali i na druge investitore da investiraju na domaću berzu. Takođe, Fondu PIO RS smo krajem decembra isplatili 6,3 miliona KM dividende po osnovu dobiti iz 2011. godine.

Sa druge strane, iako ne propuštamo nijednu skupštinu akcionara preduzeća iz portfelja PREF-a i pokušavamo unaprijediti korporativno upravljanje u tim preduzećima, te pokrećemo sudske postupke gdje smatramo da su prava PREF-a ugrožena, nismo zadovoljni što uglavnom ne možemo da utičemo na odluke u preduzećima gdje većinski vlasnici imaju preko 50% vlasništva. Često smo, iako akcionari sa 10% vlasništva, samo posmatrači loših poslovnih rezultata i odlaska preduzeća u stečaj. Mada, uglavnom ti stečajevi nisu posljedica poslovnih odluka koje su donesene u poslednje dvije godine, nego je to posljedica prekomjernog zaduživanja i gubitka tržišta koje je počelo dosta ranije.

Ukupna knjigovodstvena imovina PREF-a trenutno iznosi 266 miliona KM. Kolika je stvarna vrijednost portfelja kojim upravljate?

Ukoliko bi okupili pet investicionih menadžera, koji poznaju lokalne prilike, da procjene portfelj PREF-a, sigurno biste dobili pet različitih rezultata. Akcije PREF-a su u 100% vlasništvu Fonda PIO RS i nisu listirane na berzi, ali se sa akcijama zatvorenih investicionih fondova na domaćoj berzi trguje po cijenama koje su ispod 40% od knjigovodstvene vrijednosti. Ipak, sigurno je da portfelj PREF-a vrijedi više od 40% knjigovodstvene vrijednosti.

S druge strane, u portfelju PREF-a su akcije preduzeća koja su u stečaju i preduzeća koja ne rade ili su prezadužena i gdje je izvjesno da će biti pokrenut stečajni postupak, zatim preduzeća koja nikada nisu registrovana kao akcionarska društva jer su propala odmah nakon početka procesa privatizacije 1998. godine, itd. Vrijednost te imovine u portfelju PREF-a na dan osnivanja je iznosila preko 50 miliona KM i PREF će narednih godina u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i lokalnim propisima imati značajne rashode u poslovanju po tom osnovu. Tek nakon procesa restrukturiranja, koji će trajati još minimalno pet do šest godina, moći ćemo reći da knjigovodstvena vrijednost odražava stvarnu vrijednost portfelja. Ipak mislim da nakon procesa restrukturiranja knjigovodstvena vrijednost neće biti značajno smanjena, jer ćemo gubitke o kojima sam govorio nadoknađivati dividendama od preduzeća iz portfelja i zaradama koje ćemo ostvariti od naših investicija.

To pokazuju i rezultati procesa restrukturiranja u poslednjih godinu i po, jer krajem novembra ove godine oko 11% portfelja PREF-a ili preko 31 milion KM čini imovina u obveznicama i bankarskim depozitima. Na dan osnivanja PREF-a nismo imali ni jedne konvertibilne marke u obveznicama i depozitima, a u 2012. godini prema preliminarnim projekcijama ćemo imati skoro dva miliona maraka prihoda od kamata po osnovu te imovine. Dakle, povećanjem učešća dužničkih finansijskih instrumenata u odnosu na vlasničke hartije od vrijednosti, utičemo na smanjivanje rizika, te očuvanja i uvećanja imovine sa kojom upravljamo.

2011. godinu ste završili sa 11,5 miliona KM dobiti što vas stavlja na drugo mjesto u Republici Srpskoj iza nepričekanog MTEL-a. Da li u narednim godinama očekujete još veći prinos?

Dobit PREF-a u 2011.

godini jeste značajna, i ta dobit će u narednih nekoliko godina uglavnom biti rezultat dividendi koje dobijamo od preduzeća iz portfelja PREF-a. Tako je dobit PREF-a u 2011. godini ostvarena u najvećoj mjeri zahvaljujući dividendi Telekoma Srpske u kojem PREF ima oko 10% vlasništva i koji je kako ste rekli nepričekan po dobiti u RS, te zaista zaslužuje svaku pohvalu. Podsjetiću Vas da je dobit Telekoma u posljednje četiri krizne godine konstantno preko 100 miliona KM, dok je pre prodaje državnog kapitala ta dobiti iznosila od 70 do 80 miliona KM.

Dobit PREF-a u narednim godinama će imati značajne oscilacije, jer kao što sam rekao dio imovine koji se knjigovodstveno vodio sa oko 50 miliona KM u narednim godinama se mora djelimično ili u cijelosti otpisati, te kao rezultat tih otpisa izvjesno je da će dobit u narednim godinama biti manja nego u 2011. godini i da ćemo bar jedne godine ostvariti gubitak. Međutim, nakon tog perioda restrukturiranja portfelja i u zavisnosti od privrednih kretanja u RS i okruženju, te u zavisnosti od toga da li ćemo isplaćivati dividendu osnivaču, odnosno Fondu PIO, mislim da za 5-6 godina možemo ostvariti dobit od oko 20 miliona KM.

Da li ste zadovoljni saradnjom sa drugim fondovima. Zasigurno, mnogo bolje cijene se postižu kada izlazite zajedno sa paketima akcija?

Zadovoljni smo saradjnjom sa drugim fondovima i sa IRB-om. Moram da priznam da sam i ja ranije imao mišljenje da će veći paketi postići veće cijene. Tako smo se i ponašali u prethodnom periodu i na sve aukcije koje mi organizujemo pozivali smo i ostale institucionalne investitore. Međutim, manje uspjeha imamo kada prodajemo veće pakete. Naime, u uslovima krize i niske likvidnosti često imamo situaciju da su investitori zainteresovani za 10% akcija preduzeća , ali da nemaju interes za veće pakete, a pogotovo ako prelaze 25% i imaju obavezu da objave ponudu za preuzimanja. Tako da je moguće da ćemo u narednom periodu određene pakete koje smo nudili zajedno sa ostalim fondovima samostalno ponuditi na prodaju na berzi. Naime, ekonomski kretanja u domaćoj privredi i našim najvećim spoljnotrgovinskim partnerima ukazuju na smanjenje tražnje što se ogleda u padu BDP-a, smanjenju apetita za ulazak u nove investicione projekte, i zaokruživanje vlasništva u preduzećima iz našeg portfelja. Naša pozicija nije ista kada smo osnovani i kada nismo imali niti jednu konvertibilnu marku na računu i danas kada imamo preko 31 milion KM likvidnih sredstava. U narednom periodu neće nam biti imperativ da spuštamo cijene akcija kako bi prodali pakete akcija iz portfelja PREF-a.

Najveći ste investitori na tržištu te tako utičete na likvidnost i ohrabrujete potencijalne investitore. Koje su hartije od vrijednosti najinteresantnije za vas?

PREF je u zadnjih godinu i po jedan od najvećih pojedinačnih institucionalnih investitora na Banjalučkoj berzi. Uglavnom ulažemo u obveznice Republike Srpske emitovane po osnovu duga za ratnu štetu i staru deviznu štednju, te municipalne obveznice. U prethodnih 18 mjeseci na berzi smo

kupili obveznice čija je vrijednost na kraju novembra iznosila preko 21 milion KM, a mi smo te obveznice platili oko 19 miliona KM. Ako tome dodamo i kamate koje ostvarujemo po osnovu tih obveznica prosječan prinos na te investicije je značajno veći od 10% To je konkretno rezultat rada tima Društva za upravljanje PREF-om. Takođe, sve veći broj banaka i osiguravajućih kuća se uključuje u trgovanje navedenim obveznicama na Banjalučkoj berzi, a takođe institucionalni investitori iz inostranstva investiraju u te hartije od vrijednosti.

Pored toga, investirali smo i u akcije preduzeća iz sistema Elektroprivrede Republike Srpske i akcije preduzeća ZTC Banja Vrućica iz Teslića. Zbog relativno male ponude akcija na berzi, u prethodnom periodu kupili smo akcije navedenih preduzeća u vrijednosti od oko 400 hiljada KM. Smatramo da akcije navedenih preduzeća imaju značajan potencijal i to je osnovni razlog što kupujemo te akcije na berzi. Trenutne cijene akcija preduzeća iz sistema Elektroprivrede RS su u prosjeku oko 20% od knjigovodstvene vrijednosti, dok su na razvijenim tržištima tržišne cijene na berzi za 50% veće od knjigovodstvenih. Trenutno je tržišna vrijednost svih preduzeća iz sistema Elektroprivrede RS na Banjalučkoj berzi oko 660 miliona KM.

Dakle, po postojećim tržišnim cijenama tri hidroelektrane, dvije termoelektrane i pet distributivnih preduzeća na berzi vrijedi 660 miliona KM i mi smatramo da tu postoji potencijal za rast tržišne cijene. U uslovima krize i relativno malog broja investitora na berzi cijene dostižu svoj minimum, i to može da bude dobro vrijeme za investiranje. Da li su naše procjene ispravne i da li ćemo i na ovim investicijama zaraditi, kao što smo zaradili trgujući obveznicama pokazaće vrijeme.

Koliko je realno osnivanje privatnih penzijskih fondova koji bi penzijsku štednju građana ulagali na tržište kapitala RS?

Iako je Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima usvojen još početkom 2009. godine, u Republici Srpskoj još uvijek nije osnovan nijedan dobrovoljni penzijski fond, dok u gotovo svim državama u regionu već godinama posluju dobrovoljni penzijski fondovi. Malo tržište i relativno slaba moć stanovništva da dodatno štedi, pored efekata globalne krize jesu razlozi zbog čega u Republici Srpskoj nije osnovan nijedan dobrovoljni penzijski fond iako postoje sve zakonske pretpostavke.

Republika Srpska ima interes za osnivanje dobrovoljnih penzijskih fondova jer na taj način zaposleni koji na vrijeme počnu da uplaćuju doprinose u dobrovoljne penzijske fondove, neće biti na ivici egzistencije kada budu penzioneri, jer će pored penzije iz prvog stuba imati i dodatnu penziju po osnovu štednje u dobrovoljnem penzijskom fondu. Kolika će iznos penzije biti zavisi od tri parametra. Prvi je period štednje, drugi je iznos mjesecnih uplata, a treći je prinos koji fond ostvari sa tim sredstvima.

Pored toga interes države je u tome da se uvećava domaća štednja i da se taj novac ulaže u domaću ekonomiju. Upravo penzijski fondovi su potencijalni kupci dugoročnih obveznica koje emituju država, entiteti i jedinice lokalne samouprave sa ciljem ostvarivanja stabilnih prinosa na duži rok, a time se sa druge strane otvara mogućnost da se na taj način finansiraju razvojni infrastrukturni projekti.

Društvo za upravljanje PREF-om je već potpisalo Mandatno pismo sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj i Skupnom pokojninskom družbom iz Ljubljane, čime smo započeli pregovore o osnivanju prvog Društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom u Republici Srpskoj i BiH. Nadamo se da ćemo naredne godine imati prvi dobrovoljni penzijski fond u RS.

(Frontal)

Tweet

Like

Print

E-Mail

Objavljeno: 02.01.2013. u 22:30